

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

за 2025. ГОДИНУ

СА

ПЛАНОМ РАДА

за 2026. ГОДИНУ

УДРУЖЕЊЕ
ОГЊЕНА
МАРИЈА
ЛИВАЊСКА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА ПЕРИОД 1. ЈАНУАР - 31. ДЕЦЕМБАР 2025. ГОДИНЕ

Рад Удружења у 2025. години одвијао се у складу са активностима дефинисаним кроз годишњи План активности, а на основу акта и принципа утемељених мисијом и циљевима Удружења.

Како је већ раније установљено активности и пројекти сврставају се у две широко постављене области:

- ✓ очување историјске свести, културе, традиције и целокупне верске баштине Срба на подручју града Ливна и насеља Ливањског поља и
- ✓ праћење стања и подстицање надлежних институција ка побољшању услова живота Срба на подручју општине Ливно.

Својим активностима, било да је реч о дугорочним или једногодишњим, Удружење настоји:

- ✓ указати на нужност заштите српске баштине на локалном подручју (пре свега Ливна) а у циљу очувања историјских факта о животу Срба пре 1995. године;
- ✓ подићи интерес Срба, чији су корени са подручја Ливањског поља, за чланство у Удружењу, а у циљу формирање шире базе ресурса за реализацију пројеката, и
- ✓ остварити сарадњу са другим завичајним удружењима у правцу координираног деловања на тачкама на којима је то потребно и могуће.

За дефинисање и спровођење активности, у оквирима расположивих капацитета, установљена је пракса координације са Епархијом бихаћко-петровачком и СПЦО на ливањском подручју.

Епархија бихаћко-петровачка је обавештена о активностима Удружења кроз Извештаје о раду и планове, а у одређеним случајевима у непосредном контакту.

Парохије на подручју Ливна – комуникација, координација и сарадња између Удружења и парохија је стална, а нарочито у погледу радова на верским објектима и учешћа Удружења у прославама црквених празника.

У вези са премештајем оца Предрага Црепуље на службу у Епархију бачку информисали смо чланство 2024. године. Од 1. марта 2025. године, постављањем јеромонаха Ангеларија за пароха у Лијевну, Врбици и Губину, престала је функција о. Срђана Белензаде као администратора. Парох у Црном Лугу је о. Савко Плавшић.

Јеромонах Ангеларије (Гаврић), рођен је априла 1998. године у Мркоњић Граду. Богословију је завршио у манастиру Крка, а богословски факултет у Либертвилу. Монашки постриг примио је у манастиру Успења Пресвете Богородице у Даљској планини (Водица), а потом је служио у манастиру Милтон. У манастиру Клисина рукоположен је у чин јеромонаха 2025. године.

Парохијани су за захвалноћу дочекали о. Ангеларија и испратили оца Срђана Белензаду.

Чланство

На крају 2025. године Удружење броји укупно 389 чланова, од чега је у Подружници Бања Лука регистровано 98. Око 200 чланова сматра се активним у смислу редовног измирења чланарине и непосредног укључења у поједине акције.

У току извештајне године, евидентирано је 12 пријава за чланство.

Констатација из претходних година у погледу старосне структуре и даље је непромењена. Чланови су углавном старије животне доби, те је нужно сагледати модел за повећање броја чланова и његово подмлађивање.

Органи управљања

Скупштина Удружења

Петнаеста годишња седница Скупштине Удружења одржана је 23. фебруара 2025, у просторијама ГО Врачар. Седницу је отворио Срђан Добрица, члан УО Удружења, а потом је председавање преузела Дијана Ковачић.

Након избора састава радних тела и усвајања Дневног реда, чланови Удружења су верификовали пријем нових чланова, а потом су разматрана и усвојена следећа акта:

- ✓ Записник са Четрнаесте седнице Скупштине,
- ✓ Извештај о раду за 2024. годину са финансијским извештајем и
- ✓ План рада за 2025. годину.

Предлози чланова Удружења у вези са даљим радом и реализацијом планираних послова и пројеката уважени су у поступку коначног дефинисања активности. Истичемо да је акценат стављен на начин редовне уплате парохјала за подручје Ливна.

Управни одбор и Председник Удружења

Чланове Управног одбора чине: Милоша Дамњановић, Дијана Ковачић, Жељко Росић, Сениша Јагодић, Горан Арнаут, Срђан Добрица, Тихомир Ерцег и Гордана Достанић, као и, по функцији, Председник Удружења Никола Петровић.

Током 2025. године, одржано је 13 састанка Управног одбора, на којима се расправљало и одлучивало о:

- ✓ предлогу Годишњег извештаја за 2024. и Плана рада за 2025. годину;
- ✓ приоритетима и начину реализације планираних задатака;
- ✓ избору идејних решења за поједине пројекте, као и избору добављача материјала и извођача радова према прибављеним понудама;
- ✓ елементима уговарања послова и стању радова на терену;
- ✓ начину информисања чланства о актуелним догађајима;
- ✓ организацији изложби о животу ливањских Срба и промоцијама књига;
- ✓ учешћу у прослави Светих новомученика ливањских;
- ✓ финансијским питањима Удружења;
- ✓ координацији активности са СПЦО лијевањском и Епархијом, као и релевантним државним институцијама;
- ✓ учешћу на конкурсима за финансирање пројеката расписаним од стране органа Републике Србије, Републике Српске и Босне и Херцеговине и сл;
- ✓ начину сарадње са удружењима сличног програмског садржаја и друго.

Чланови Управног одбора, као и свих ранијих година, исказали су приврженост раду Удружења и одговорност у редовном и активном учешћу на седницама.

Током извештајне године Председник Никола Петровић, био је укључен у рад Управног одбора кроз све састанке и учествовао непосредно у реализацији одређених пројеката и активности Удружења.

Подружнице и активности по насељима Ливањског поља

Подружница Бања Лука – У суботу, 5. априла, у сали цркве Св. Јована Богослова на Лаушу, одржан је радни састанак са члановима Подружнице Бања Лука, разматрајући активности Удружења у 2024. години, као и планиране послове за 2025. годину. Из Београда састанку су, поред председника Удружења, присуствовали и чланови УО: Гордана Достанић, Дијана Ковачић и Жељко Росић.

Као и претходних година у Бања Луци је прослављен Дан новомученика ливањских уз присуство чланова Удружења и потомака жртава.

Подружница Нови Сад – Подружницом Нови Сад руководи Сава Шуњка. Током извештајне године у Новом Саду су извршене припреме за учешће Удружења на манифестацији „Сајам Завичаја“.

Као и претходних година, прослављени су Свети новомученици ливањски.

У складу са потребама Удружења Сава Шуњка сарађује са Савезом крајишких удружења и Завичајним удружењем Лијевањана и Граховљана из Бачког Јарка, као и другим асоцијацијама, у вези са питањима везаним за становнике подручје Ливна.

Манифестације, прославе, одржавање гробаља у парохијама – Манифестације и прославе које се одвијају на подручју Ливна, углавном се односе на прославе црквених слава, већих верских празника и прославу Светих новомученика ливањских, које окупљају и они који живе ван тог подручја.

У већини села ливањског подручја више нема Срба, али постоје православна гробља са споменицима нашим прецима који су ту живели вековима. Удружење, самостално или са потомцима, брине о кошењу гробаља ангажовањем Ђорђа Ковачића.

Парохија лијевањска

Ливно – Православци ливањског подручја са радошћу прослављају Бадњи дан и Божић, уз народне обичаје и богослужења у нашим парохијама. Свету Литургију у Ливну, Врбици и Губину служио је о.Срђо, а у Црном Лугу о.Савко.

Светосавска прослава у Ливну одржана је 25. јануара. Свету Литургију служио је о.Срђан, а потом су млади Ливњаци и Гламочаци одржали пригодну приредбу.

На Недељу Православља, 9. марта, Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки, г.Сергије, служио је у Ливну Свету архијерејску Литургију.

У свим православним храмовима на подручју Ливна свечано су прослављени празнични дани од Великог петка до Васкршњег уторка (18 – 22.априла). Свету Литургију су служили о.Анагеларије (Ливно, Губин и Врбица) и о. Савко (Црни Луг).

Дана 22. јуна неколицина чланова хуманитарно – мисионарске активности под окриљем манастира Сланци, са проф др Милошем Ковићем, у оквиру своје поклоничке туре посетили су Парохију лијевањску и спомен-гробље на Барјаку. У Спомен-капели су са о.Ангеларијем отпевали Тропар Св. новомученицима ливањским.

Дан свештеномученика и новомученика ливањских, 30. јули, прослављен је Светом архијерејском Литургијом коју је, у лијевањској цркви Успења Пресвете

Богоридице, служио Епископ бихаћко-петровачки г.Сергије, са свештенством Епархије и парохом колобарско-грабовачким (Брчко), оцем Жељком Ђурицом, уз присуство бројних потомака страдалника и гостију. Литургији су присуствовали и учесници поклоничког путовања Св. новомученицима јасеновачким, гламочким и лијевањским.

Лијевањска црква Успења Пресвете Богородице је, 28. августа, свечано прославила своју храмовну славу. Свету Литургију, којој су присуствовали парохјани, потомци које је на овај свечани чин дозвоао дух предака, као и гости из суседних парохја, служио је о.Ангеларије. Славски колач и кољиво принео је кум славе, Горан Арнаут, пореклом из Губера, који је за ову прилику допутовао са породицом из Чикага.

Куму се захваљујемо за ову свечаност и припрему славске Трпезе љубави.

Кумство за наредну годину преузела је Ивана Цветковић.

Застиње – Пројекат уређења оградног зида на активном православном гробљу у селу Застиње није завршен, те радови и даље трају.

Прилука – Православно гробље одржавају потомци породице Ерцег.

Губер – Губерани, углавном из Бања Луке, одржавају православно гробље.

Била – Православно гробље одржава Удружење.

Голињев – Дан уочи прославе Св. Огњене Марије и Св. новомученика лијевањских, 29.јула, у голињевској цркви, о.Ангеларије је служио Свету Литургију.

У цркви у Голињеву ове године је урађен плафонски део.

Православно гробље одржава Удружење.

Парохја врбичка

У Парохји врбичкој, активности су претежно биле усмерене на:

- ✓ одржавање народног збора и прославе већих верских празника у Врбици;
- ✓ уређење порте, санирање и уређење парохјског дома, укључујући и радове на уређењу локалних путева.

Пред прославу црквене славе, Врбичани су, предвођени Милошем Вулићем и Радомиром Ерцегом, потомцима давно колонизованих Врбичана у бачко место Сириг, уредили цркву и парохјски дом за дочек гостију.

Слава врбичке цркве, Силазак Светог Духа на Апостоле, прослављена је 8. јуна. Свету Литургију је служио о. Ангеларије, а колач је преломио са Савом Шуња. Прославу су увеличали и гости из других парохја, као и потомци расељених Врбичана. Захваљујемо се свима који су својим радом и присуством допринели свечаној атмосфери.

Окупљање у врбичкој цркви за Благу Марију, установљено пре више година, одржано је и ове године уз богослужење и дружење.

Послови на чишћењу и проширењу трасе локалног пута од Бојмуната до Бастаса, које је Удружење покренуло у 2024, настављени су у извештајној години. Крајем октобра, ангажовањем Стипе Перића и градоначелника Ливна, Дарка Чондрића, раскрчено је растиње целом дужином трасе пута од Бојмуната, преко Врбице до Нуглашице и Црног Луга. Радове је извела фирма „Ceste Mostar“ doo-podružnica Livno. Још једном се захваљујемо учесницима у овој акцији.

Парохјски дом је приведен намени коначишта и већ је примио прве госте. Радови на даљем уређењу се настављају. Поред набавке фрижидера и опремања соба витринама, у последњем тромесечју започети су и радови на: размештању водоводних и електро инсталација у кухињи и санитаном чвору, израда туш кабина и два тоалета. Ови радови подразумевају и керамичарске и молерске радове.

- Челебић** – У извештајној години Челебићани су били, пре свега, ангажовани на:
- ✓ организацији прославе Св. новомученика ливањских (на спомен-гробљу Барјак),
 - ✓ одржавању – кошењу гробља (спомен-гробља и сеоског православног гробља).

За прославу Свете Тројице уређено је и покошено сеоско православно и спомен – гробље на Барјаку и избетонирано је око 50м² око спомен – гробља. Из Београда и Новог Сада стигли су Челебићани, а помоћ им је пристигла и од Сирижана, као и зидара из Обљаја, Боре Мићића. Набављено је 5 гарнитура столова и столица које ће служити за послужење и дружење након Свете Литургије на Спомен – гробљу.

Према установљеном распореду, 1. августа о.Ангеларије је, на спомен – гробљу, служио Свету Литургију чиме су прослављени Свети ливањски мученици.

Парохија губинска

Богослужењем о.Ангеларија, Св. новомученици лијевањски прослављени су 31.јула, у храму у Губину, код споменика о.Ристи Ћатићу, на Пољаницама (Чапразлије) и на православном гробљу у Лиштанима.

Дана 29. августа, у Губину је прослављен празник нерукотвореног Образа Господњег – Убрус. Свету архијерејску Литургију у цркви Успења Пресвете Богородице, новопроглашеног манастира, служио је Епископ бихаћко-петровачки г. Сергије уз саслужење монаштва и свештенства. Славску Трпезу љубави припремила је Епархија бихаћко-петровачка.

Лиштани – православно гробље у селу Лиштани одржавају потомци.

Рујани – Рујанчани су се састали 18. октобра 2025. године и прославили славу цркве посвећене Покрову Пресвете Богородице у Доњим Рујанима. Прослави и Светој Литургији, коју је служио о. Ангеларије и свешетници Епархије бихаћко-петровачке, присуствовали су верници пристигли из света и наша браћа из Бителића, којима је наредног дана, по устаљеном обичају, узвраћена посета. Славски колач и жито принели су кумови славе Сања и Дејан Козомара, а заједно са својим пријатељима приложили су цркви и икону Св. новомученика ливањских. Гости су послужени у „Лазиним конаку“ у Губину. Кумство за наредну годину преузела је Марија Бошковић из Рујана.

Православна гробља у оба Рујана одржавају потомци и Удружење.

Парохија црнолушка

На Илиндан прослављена је храмовна слава цркве у Црном Лугу. Свету Литургију је служио отац Савко Плавшић.

Планирано - извршено

Божично и васкршње даривање

Божич 2026. године – Бадњи дан је прослављен у свим православним храмовима у Ливањском пољу богослужењем и налагањем бадњака.

Као и свих претходних година Удружење је, за наше најмлађе парохијане, обезбедило примерене дарове који су подељени на Бадњи дан. Захваљујемо се

приложницима и свима који су допринели да и ове године деца обрадују поклонима сународника и земљака који живе далеко од Ливна.

Радови по пројектима који се спроводе фазно

У планским активностима обнове, заштите и доградње српских сакралних објеката, Удружење је за 2025. годину предвидело фазну реализацију:

- уређења унутрашњости Спомен-капеле у Ливну;
- уређења парохијског дома, цркве и порте Успења Пресвете Богородице у Ливну;
- обнове цркве у Голињеву,
- уређење приступа око Спомен – гробља на Барјаку,
- обнове и уређења парохијског дома у Врбици.

Спомен-капела у Ливну – од радова на одржавању и уређењу Спомен капеле у 2025. години завршено је глетовање и кречење зидова.

Црква Успења Пресвете Богородице у Ливну и парохијски дом – радови на реновирању црквене канцеларије и сале у приземљу парохијског дома завршени су половином 2025. године, а односили су се на: глетовање и кречење зидова, постављање ламината, уређење купатила, замену унутрашњих и брава улазних врата, постављање нових библиотечких витрина и замену разводне табле са осигурачима.

Поштовање жртава ратова

Потомачка обавеза чувања успомена на претке огледа се и у обележавању 30. јула, празника Св. Великомученице Марине, дана око кога је страдала већина ливањских Срба под влашћу НДХ. То је и Дан светих свештеномученика и новомученика лијевањских, који је у 2025. години прослављен богослужењима у:

- Ливну, у цркви Успења Пресвете Богородице;
- Београду, у црквама Св.Марка и Св. Симеона Мироточивог;
- Бања Луци, у цркви Св. Јована Богослова;
- Новом Саду, у Саборној цркви;
- Сиригу, у цркви Св.Василија Острошког;
- Липару, у цркви Успења Пресвете Богородице;
- Обреновцу, у цркви Силаска св. Духа на апостоле;
- Сремској Митровици, у црква Св.Кирила и Методија;
- Шашинцима, у цркви Силаска св. Духа на апостоле;
- Бечмену, у цркви Св. Саве;
- Банстолу, у цркви Благе Марије;
- Болечу, у цркви Вазнесења Господњег;
- Брчком, у цркви Свете Великомученице Недеље;
- Манастиру Жича;
- Манастиру Богородице Тројеручице на Авали;
- Орланду, у цркви Свете Петке;
- Исакви (држава Вашингтон), у цркви Светог Саве;
- Чикагу, у цркви Светог Николе;

- Милвокију, у цркви Светог Саве;
- Голињеву, у гробљанској цркви;
- Губину, у цркви Успења Пресвете Богородице;
- Чапразлијама, на Пољеницама;
- Лиштанима, на православном гробљу;
- Челебићу, на гробљу на Барјаку.

Потомци су у више цркава били домаћини славе и принели колач и кољиво.

Сећање на жртве Удружење негује и на друге начине, као што су:

- ✓ обнова и одржавање споменика страдалима на местима страдања,
- ✓ обележавање стратишта,
- ✓ израда пописа жртва 20. века,
- ✓ одржавање сакралне српске баштине,
- ✓ упознавање шире јавности о животу, заоставштини и страдању ливањских Срба путем јавних скупова (изложбе, поромоције књига и пројекција филмова исл).

Попис жртава – Удружење се ангажује и на сакупљању података о страдалим Србима и српској културној и верској баштини, коришћењем релевантних извора, након чега ће извршити поређење и проверу тачности и сачинити спискове страдалих у 20. веку, по периодима и категоријама жртава. Такође, настојаће се установити календар (што прецизнији период догађаја) и атлас (лоцирање стратишта) страдања Срба. Акција захтева шири приступ укључењем појединца и удружења са подручја околних општина (Купрес, Дувно, Гламоч и Грахово).

У погледу реализације овог задатка, у току извештајне године није било нових активности.

Обележавање стратишта, обнова споменика и остало – У ове активности спадају већ описани радови на: одржавању и обнови гробаља, споменика и уређењу порте и Спомен – капеле у Ливну и сл, о којима смо већ писали.

Остало – Поменимо овде активности других институција и појединаца који су у вези са страдањем ливањских Срба, а у којима је Удружење на одређени начин узело учешће или о томе има сазнања.

Изложба Музеја жртва геноцида – Прикупљањем предмета, фотографија и докумената о страдању у јами Равни Долац, Удружење је помогло историчарки Биљани Марцојевић, кустосу Музеја жртва геноцида, у припреми изложбе “Ратне хероине”. Изложба је отворена 31. маја 2025. године у Државном аудиовизуелном архиву Србије. Њен пратећи садржај била је трибина, одржана 16. јуна, о страдању жена у рату, на којој су говорили: историчар др Љубинка Шкодрић, новинар-истраживач Будо Симоновић, Владимир Маљковић, наш члан, и ауторка изложбе. На трибини је приказан филм Буда Симоновића о страдању Срба на подручју Ливна 1941, као и ексхумацији и сахрани страдалника педесет година касније.

Фреске Св.новомученика ливањских – Прве фреске са ликовима ливањских новомученика осликане су у цркви Св. Василија Острошког у Сиригу и цркви Св. Николе Мирликијског Чудотворца у предграђу Лајонс у Чикагу.

Иницијатори за осликавање у Сиригу: Радован Ерцег, Милош Вулић и Сениша Вујичић, по благослову пароха Дојчина Стојановића, прикупили су прилог од сиришких породица ливањских корена и фрескописац Видоје Туцовић осликао је фреску величине 16м², која је освештана 2023. године.

У обновљеној богомољи српског народа у Чикагу осликана је, између осталих, и фреска Св. ливањских мученика, коју је урадио грчки фрескописац Ахилеас. Фреска на јужном зиду цркве, величине око 12м², урађена је прилогом Андреја и Таре Арнаут, од оца Горана, рођеног у Великом Губеру.

Мошти ливањских новомученика у манастирима и храмовима – Поменимо и у овом Извештају да се, добротом и активним приступом Епархије бихаћко-петровачке, честице моштију ливањских новомученика налазе у манастирима: Жича, Св.Василије Острошки (Острогу), Велика Ремата, Бешеново (Фрушка Гора), Јошаница (Јагодина), Св. Јелисавета (Минхену), у Русији, као и храмовима: Благе Марије (Банстол), Св. Николе (Чикаго), Св. Саве (Милвокију), Св. Петке (Орландо).

Однос према традицији, формирање базе и архива Удружења

Формирање базе података расељених Ливњака и потомака, као и архиве скенираних, копираних и оригиналних докуманата историјског и етнографског карактера дефинисано је као стални задатак Удружења.

База података ливањских Срба – Један од задатака које је Удружење ОМЛ ставило у своје активности, односи се на окупљање и повезивање ливањских Срба и њихових потомака. Ради остварења тог задатка сачињена је тзв База података, како би се добила јединствена евиденција о ливањским Србима. Статистички обрађени и/или објављени подаци неће садржати имена, нити било који други лични податак појединца. Овај део понављамо из претходних извештаја, јер је одзив чланова за упис у Базу података занемарљив.

Уколико је предвиђени начин уноса података компликован или правила недовољно прецизна, сагледаћемо писане и образложене предлоге корисника.

Формирање архива Удружења – У 2025. години нису прибављена нова документа, нити је било нових, значајнијих активности на овом пољу деловања.

Оно што се може сврстати под ову област је активан трогодишњи рад члана нашег Управног одбора, Милоша Дамњановића, на пројекту истраживања ћириличног наслеђа Ливна. Носилац овог пројекта је Удружење Трополе и Западне стране, регистровано у Гламочу, које већ више година ради на истраживању ћириличног наслеђа Гламоча, Дрвара и Босанског Грахова, уз активан рад познавалаца ове области Горана Комара и Синише Шолака. У оквиру ове сарадње на истраживању ћириличног наслеђа Ливна, припремљен је писани материјал и у току је његова обрада за штампу монографије “Ћирилични споменици Ливна”.

Допринос српској заједници ливањског краја

Једна од области деловања у оквиру циљева постављених актима Удружења ОМЛ односи се и на пружање помоћи српском становништву које опстаје и привређује углавном у врло тешким условима на подручју Ливањског поља. У оквиру те активности у 2025. години одвијале су се већ поменуте акције даривања за Божић и Васкрс, као и акција плаћања парохијала, као вида помоћи свештенику у Ливну.

Такође, Удружење је, путем своје интернет странице, обавештавало о расписаним јавном позивима за одрживи повратак, додели стипендија Србима у региону, као и о начину и условима учешћа у изборном процесу у БиХ.

Инфраструктура – Удружење се у извештајној години ангажовало на чишћењу пута Бастаси-Бојмунти, што смо детаљније описали у Извештају.

Личне карте – Удружење и даље апелује на све који имају то право, да прибаве држављанство и лична документа БиХ, јер се тиме стиче и легитимно право учешћа у акцијама побољшања услова живота и положаја тамошњих Срба.

Регулисање власништва над имовином – Апел Удружења, упућен у претходном периоду, да расељени формално правно регулишу власништво над својом непокретном имовином, и даље је актуелан.

Издаваштво и јавни скупови Удружења

Издаваштво – У 2025. години није било штампе нових публикација у издању Удружења, али су предузете припремне активности за издање књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска* на руском језику. Наиме, преводилац Марија Билбија завршила је превод књиге, урађен прелом и прибављене су ознаке Народне библиотеке Србије. Књига је изашла из штампе фебруара 2026. године.

Приход од књига у издању Удружења, укључује се у нераспоређена средства и у целисти усмерава на пројекте Удружења.

Јавни скупови у организацији Удружења – Током 2025. године одржано је више јавних скупова у организацији Удружења.

Изложба “Срби Ливањског поља – трагови кроз векове” и промоција књиге “Огњена Марија ливањска”

У 2005. години промоцијом књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*, и изложбом „Срби Ливањског поља – трагови кроз векове“, представили смо се у:

Бања Луци – 5. априла, у Кући Милановић. Скуп је отворила и затворила певачка група „Баштионичарке“. О заоставштини и животу ливањских Срба говорила је Дијана Ковачић, а потом су, о страдању у време НДХ и књизи *Огњена Марија ливањска*, разговарали Будо Симоновић и Гордана Достанић. Одломак из књиге, потресну исповест Милице Ерцег Галке, читала је глумица Милица Миловановић. Скупу, који је водила Весна Катић, обратио и о. Ангеларије који је за ту прилику дошао из Ливна, а овом догађају присуствовао је, између осталих, и председник удружења „Јадовно 1941“, Душан Басташић. Удружење ОМЛ из Београда, поред поменутих учесника у програму, представљали су и Никола Петровић и Жељко Росић.

Козарској Дубици – 6. априла, у сали цркве Св. Петра и Павла. Скупу се беседом и благословом за почетак програма обратио свештеник Слободан Милановић, а својим гласовима и нотама оплемењила га је женска певачка група „Јабука“. Програм је надаље текао по истом садржају и са истим учесницима као у Бања Луци. Скупу је присуствовала директор ЈУ Спомен – подручја Доња Градина, Тања Турлековић. Наш домаћин и суорганизатор у Козарској Дубици био је Саша Шуњка, родом из Врбнице.

Палама – 6. јуна у холу Културног центра Пале. У суорганизацији са Народном библиотеком Пале представљени су изложба о животу ливањских Срба и књига о њиховом страдању, Буда Симоновића. Скуп је благословио о. Дејан Бакмаз и пренео поздраве Њ.В.П. Митрополита Хризостома, а поздравне речи је упутио и Бојан Чворо, директор библиотеке Пале. О књизи су, као много пута до сада, говорили Гордана Достанић и Будо Симоновића, а одломке из књиге читали су чланови управе Удружења, Дијана Ковачић и Жељко Росић. Скупу је присуствовао председник фондације „Заборављени коријени“ и аутор документарног филма *Гаравице*, Драган Радовић.

Сокоцу – 7. јуна у сали Народне библиотеке Соколац. Скуп је благословио о. Илија Чупић, а програм је песмом отворила млада Ива Елез. Поздравним речима обратила се директорка библиотеке Божица Јанковић. У већ уобичајеном току програма учествовали су Будо Симоновић, Дијана Ковачић, Жељко Росића и Гордана Достанић, док је одломак из књиге читала песникиња Милица Боровчанин.

Источном Срајеву – 8. јуна у Галерији „Жарко Видовић“. Скуп је отворио протојереј Божидар Тановић, а поздравио Божидар Новаковић из Центра за културу. Одломак из књиге читала је Тијана Гогић, која је и водила програм. Публика је са пажњом слушала о животу и страдању ливањских Срба, а Будо Симоновић дао је медијима интервју.

Липару – 17. августа у сали Дома културе. Са благословом Њ.П. Епископа бачког г. Иринеја, у Липару, насељу које су основали солунски добровољци колонизовани после рата, чланови Удружења представили су уобичајени програм приказивања живота и страдања ливањских Срба. Поред Буда Симоновића, у Липару су били чланови УО: Никола Петровић, Дијана Ковачић, Жељко Росић, Милош Дамњановић, Тихомир Ерцег и Гордана Достанић, као и наши чланови из Суботице и Сирига, гости из Куле и свештеник Синиша Хрватинић парох храма Благе Марије на Банстолу. Скуп је благословио о. Предраг Црепуља, а у програму су наступили Византијски хор из Бачке Тополе, као и Тања Бјелица и Никола Радујко глумци аматерске драмске секције Дома културе Липар.

Захваљујемо се свим нашим љубазним домаћинима, суорганизаторима и учесницима који су помогли да се публици представи историја ливањских Срба, као и Будо Симоновићу који се неуморно одазива сваком нашем позиву.

Промоција књиге *Крици и одјеци Ливањског поља*

Књига *Крици и одјеци Ливањског поља*, аутора Гордане Достанић, изашла је 2025. године у издању манастира Жича, са благословом Њ.П. Владике жичког Јустина. У последњем тромесечју извештајне године промовише се у организацији Удружења, имајући у виду да је свој део тиража ауторка уступила Удружењу за финансирање пројеката.

Књига је збирка прича о животу, сеобама и страдању једног рода, као и осећајима потомака и њиховом односу према трагичној породичној историји.

Промоција је одржана у:

Сремској Митровици – 11. октобра у сали парохијског дома цркве Св. Кирила и Методија. Скуп је благословио свештеник Саво Ракита, док је програм водила Дијана Ковачић. О књизи је говорила ауторка, уз пратњу Милке Познановић из Сремске Митровице, која је читала одломке из књиге. Музичка пратња певачке групе „Благослов“ оплеменила је промоцију пажљиво одабраним песмама. На овој, као и

наредним промоцијама, приказане су фотографије пејсажа Ливањског поља, али и упечатљиви резултати рада Удружења на сакралним објектима.

Београду – 11. децембра у сали парохијског дома храма Светог Саве, са благословом Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија. Програм је водила Дијана Ковачић, а о књизи и нужности сећања на наше жртве и историју говорили су протођакон Радомир Врућинић, настојатељ храма Светог Саве, и Ђурђица Драгаш, новинарка Радио Београда, песникиња потресних стихова о српском страдању. Ауторка је представила мотиве који су је водили у писању књиге, док је одломке читала Ђурђица Поповић. Својим нотама и гласовима лепоти промоције допринела је певачка група „Златно звонце“.

Београду – 28. децембра у сали парохијског дома цркве Св. Симеона Мироточивог. Скуп је отворио о.Иван Голубовић и хор цркве Св. Симеона Мироточивог. О књизи је говорила Ђурђица Драгаш, а потом је ауторка предочила своје разлоге за настајање ове књиге. Одломке из књиге читала је Ђурђица Поповић, уз прикладно одабрану и врхунски изведену музичку пратњу групе „Златно звонце“. Водитељ програма и овог пута била је Дијана Ковачић.

Захваљујемо се свештенству храмова и учесницима у овим промоцијама.

Односи са јавношћу

Чланови Удружења ОМЛ радо се одазивају позивима за присуство или активно учешће на манифестацијама у организацији државних и органа локалне самоуправе, удружења, институција и/или појединаца.

Скуп библиотекара у Великој Ремети – Као и претходних година Удружење се одазвало позиву Српске читаонице у Иригу и Манастира Велика Ремета за учешће на скупу **„Манастири и библиотеке чувари културне баштине“**, који је одржан 15. маја. Представљен је рад Гордане Достанић **„Српске породице – народни добротвори“**.

Матица Српска – Чланови управе Удружења у сталном су контакту са сарадником Матице српске, који је ангажован на пословима израде биографија за вишетомну књигу **Српски биографски речник**.

Сајам Завичаја, представљање удружења и група које негују традицију свог краја. Испред Удружења били су Жељко Росић и Сава Шуња.

Чувајмо завичај од заборава, завичајно вече Удружења Ливњана и Граховљана из Бачког Јарка, на коме нас је представљао Жељко Росић.

Дан сећања на страдале у комплексу логора Јадовно, у организацији удружења „Јадовно 1941“, одржава се на Велебиту. Ходочашће је ове године садржало и промоцију књиге поезије Ђурђице Драгаш Вуковљак **Јер ми смо иста крв**, која је одржана у владичанском двору у Карловцу и на којој је говорила и Гордана Достанић.

Државни органи и институције и локална самоуправа

МСП РС – Управа за дијаспору и сарадњу са Србима у региону – од 2025. године из учешћа на конкурсима Управе за дијаспору за финансирање и суфинансирање пројеката од значаја за културу и живот српске заједнице изузимају се правна лица регистрована у Републици Србији.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Представништво Републике Српске у Београду – контакти се одржавају у смислу међусобног позивања на учешће на скуповима и манифестацијама.

Скупштина општине Сурчин – ГО Сурчин исказује спремност да помогне реализацију одређених пројекта Удружења. У 2025. години, учешћем на Јавном конкурс, Удружење је добило 120.000,00 РСД, на име превода књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*, на руски језик. Удружење је документима оправдало наменско трошење.

Медији и промотивни материјал Удружења

Медији – током 2025. године предстваници Удружења имали су неколико наступа у медијима у којима су представили рад Удружења, као и прошлост и садашњост ливањских Срба. Од медија који преносе информације о одржавању јавних скупова и догађаја у организацији Удружења, истичемо: агенцију Срна, РТРС, ТВ Храм, Новости, Српско коло и портале Слободна Херцеговина и Јадовно 1941.

Промотивни материјал – илустративни приказ рада Удружења и баштине ливањских Срба, врши се путем прикладног материјала, плаката и обавештења.

Обавештавање чланства и јавности – обавештавање чланства и јавности о програму и циљевима Удружења, његовом раду, конкретним пројектима и акцијама одвија се превасходно преко интернет странице www.omlivanjska.com која се редовно ажурира вестима и догађајима из Удружења и Парохије лијевањске, као и путем Facebook групе.

Поред редовних информација везаних за рад Удружења и наших парохија у Ливањском пољу, Удружење пружа и одржане информације о догађајима које организују друга удружења, а у вези са активностима програмски усклађених са деловањем ОМЛ.

Закључак

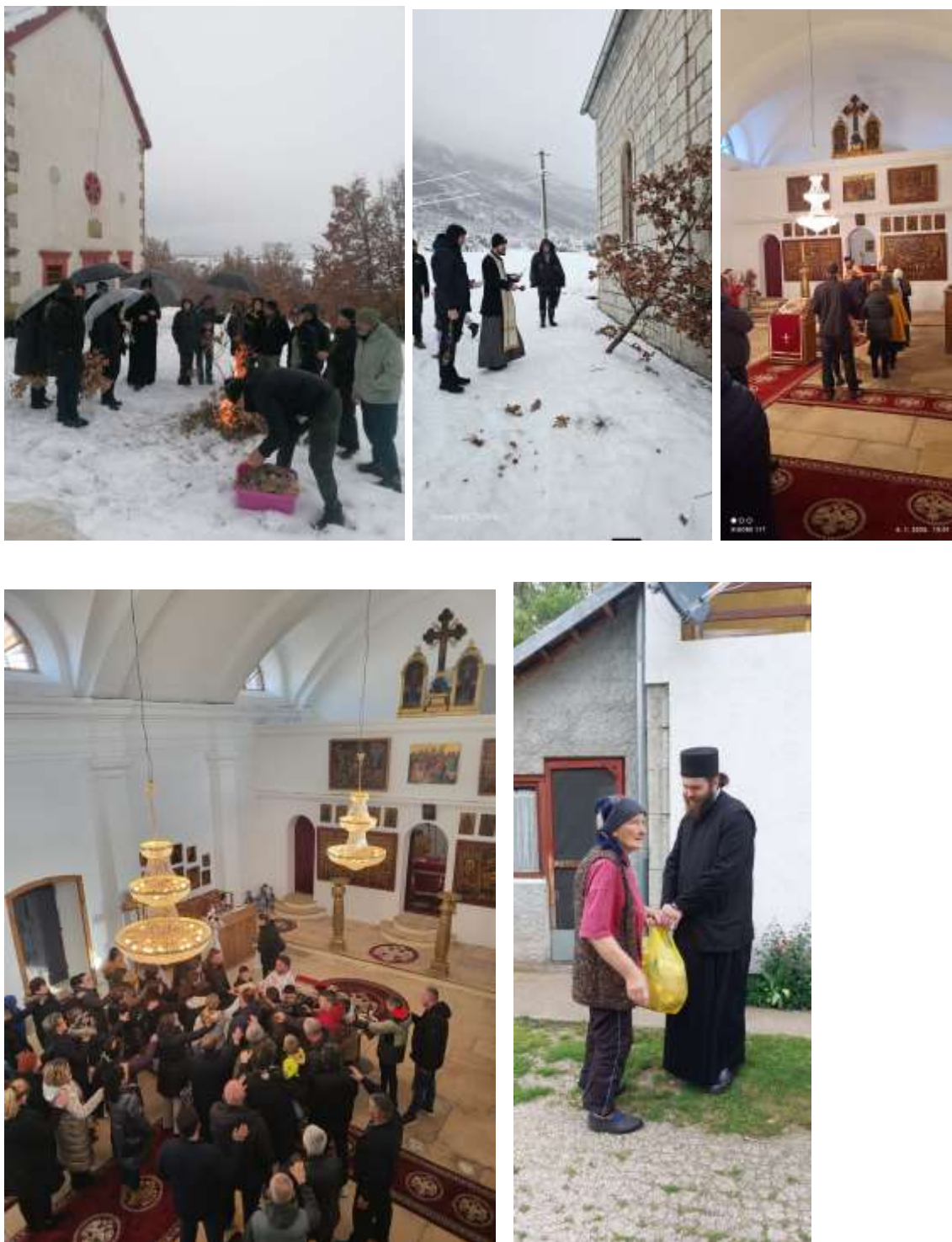
Удружење је и у овој години започело, радило или завршило одређене послове на пољу програмски широко постављеног деловања и амбициозних планова, а у складу са расположивим капацитетима.

Рад на конкретним пословима и даље остаје приоритет како деловања Удружења тако и као мотивациони фактор и путоказ који ће млађим генерацијама потомака пробудити жељу да наставе посао важан за заједницу, са крајњим резултатом који ће имати одраз у будућности.

**УПРАВНИ ОДБОР
УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА**

**Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**

ИЗВЕШТАЈ У СЛИКАМА

ПЛАН РАДА ЗА 2026. ГОДИНУ

Већина активности Удружења ОМЛ реализује се по фазама током периода од више година и тако попримају карактер сталних активности.

Током 2026. године Удружење ће своје расположиве капацитете усмеравати на следеће послове:

○ Уређење унутрашњости Спомен – капеле

Фаза овог вишегодишњег пројекта, планирана за 2026. годину, подразумева радове на сређивању унутрашњости објекта, пре свега, постављање фото – документационе историјске поставке о животу и страдању ливањских Срба, као и редовно надгледање стања ради могуће појаве влаге због специфичности терена.

Рок: 2026.

Координатори: Милош Дамњановић и Бранко Лаганин

○ Санација цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну

Обнова ливањске цркве значајан је и обиман пројекат који тражи пажњу и адекватан приступ. У 2026. години планира се набавка и поставка: исушивача ваздуха, повећање безбедности објекта бочним вратима и сл. Започеће се и пројекат израде нових двери (царских, северних и јужних), владичанског трона и Христовог гроба.

Када је реч о порти, треба санирати/заменити потпорне зидове и урадити капију.

Такође, тзв “Пословни простор”, који се састоји од једне веће и две мање просторије, треба уредити (кречење, уређење пода и набавка прикладног намештаја).

Књижни фонд цркве налази се у новим витринама у канцеларији парохијског дома, али предстоји његова класификација са пописом и уносом у инвентарну књигу.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

○ Обнова цркава у парохијама и сређивање гробаља

• *Обнова цркве и сређивање гробаља у Голињеву*

Даљи радови унутрашњег уређења цркве у Голињеву, који се односе на израду иконостаса, набавку палионице за свеће и бетонирање стаза око цркве, извршаваће се у складу са расположивим средствима која пристижу углавном од малобројних потомака.

Рок: континуирано

Координатор: Милош Дамњановић и Сениша Јагодић

- *Црква и парохијски дом у Врбици*

У намери прилагођавања парохијског дома у Врбици потребама коначишта, треба завршити започете радове на преуређењу мокрог чвора.

Рок: током 2026.године

Координатори: Никола Петровић, Сава Шуњка и Маја Тодоровић

- *Спомен гробље на Барјаку*

Из претходних година остали су нереализовани радови израде и поставке плоче са поименичним списком страдалих. Реч је о страни споменика окренутој ка унутрашњости гробља.

Око спомен – гробља треба поправити зид на улазу у гробље, уредити место за паљење свећа и набавити додатне гарнитуре столова и столица (клуба).

Рок: током 2026.

Координатор: Никола Петровић

- *Остала православна гробља на подручју Ливна*

Ова активност подразумева: успостављање контаката са житељима села и потомцима ради договора уређењу гробља (кошење, поправка споменика, подизање тј поправка ограде и сл.

Рок: континуирано

Координатори: Управни одбор

Обележавање масовних стратишта и обнова споменика

Реализација ове активности подразумева израду документа који садржи:

- ✓ попис масовних стратишта и споменика;
- ✓ детаљан опис изворног изгледа обележја-споменика, са описом тренутног стања, могућношћу приступа и сл.

Део материјала постоји. Израда документа биће основа детаљног предлога реконструкције обележија и фаза израде, постављања путоказа исл.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

- **Обнова споменика у Чапразлијама**

Планирана ставка обнове споменика Чапразлијама, у целости се, како је раније описана, преноси се у наредни период.

Рок: континуирано

Координатор: Никола Ђуран, Милош Дамњановић

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

○ Прослављање Дана Светих свештеномученика и новомученика ливањских

Наставља се успостављање контаката са расељеним Ливњацима и пријатељима на иницирању прослављање Св. новомученика ливањских у њиховим парохијлним црквама.

Рок: јули 2026.

Координатор: о. Ангеларије, о. Мирко Јамација и о. Жељко Ђурица

○ Јавни наступи

Наставља се са организацијом тематских трибина и јавних наступа Удружења у циљу обележавања годишњица од значаја за живот и културу српског православног становништва са подручија Ливна, као и активностима на издавању и промоцији публикација са тематиком из историје и баштине Срба Ливањског поља.

У 2026. години предиджа се следећа ативност у земљи и иностранству:

- Приказивање изложбе “Срби Ливањског поља – трагови кроз векове”;
- Промоција књиге *Огњена Марија ливањска*, Буда Симоновића, као и штампа и промоција исте књиге на руском језику, што подразумева и сагледавање могућности за штампу и промоцију у Русији;
- Промоција књиге *Народне носиће Срба Ливањског поља у 19. и 20. веку* Гордане Достанић;
- Штампа и промоција *Летописа ливањске цркве*, приређивача Милоша Дамњановића;
- Сарадња са удружењем “Тропоље и Западне стране” у вези са издавањем, штампом и промоцијом публикације *Ћирилични споменици Ливна*, на којој је ангажован Милош Дамњановић;
- Представљање на “Сајму зваичаја” у Новом Саду и другим манифестацијама исл.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

○ Дружење Срба Ливањског поља

Повремено виђање и дружење позитивно утиче на одржавање чврстих земљачких веза, чиме се може допринети и ефикасности рада Удружења, али и проширењу базе чланова.

Током 2006. године настојаћемо да организујемо дружење Срба Ливањског поља.

Рок: током године

Координатор: Управни одбор

○ База података и архиви Удружења

Ова активност је континуираног карактера и односи се на више области.

Прва се односи на Базу податка о Србима са подручја Ливна уносом података путем апликације доступне на званичној интернет презентацији Удружења.

Архив Удружења, подразумева успостављање контакта са појединцима и институцијама (архиви, музеји, институти исл.) Србије, Српске и БиХ ради сагледавања грађе и прибављање стучних савета о њеном дефинисању, начину обраде, архивирању исл. Из тог поступка треба да се устроји више база података, као:

- *Архива Удружења* (оригинална, скенирана или копирана докумената, записи, фотографије историјског и демографског карактера везани за Срба са подручја Ливна, укључујући етнографске и етнолошке, као и скенирање и фотокопирање црквених матичних књига),
- *Страдали у ратовима у 20. веку* (по ратовима и категоријама),
- *Стратишта* (логори, јаме и друга).

Рок: континуирано

Координатори: Управни одбор, Александар Радета

○ Божично и васкршње даривање

Овај задатак подразумева: редовно ажурирање података о деци старости до 18 година и самохраних старачких домаћинстава којима ће бити уручени пакети за празнике, као и прикупљање прилога за куповину пакета.

Рок: током године

Координатор: Ана Кришто, Дијана Ковачић

○ Информисање и административно правна помоћ за питања повратка и регулисања имовинско правних односа

Удружење ће, на својој интернет страници, објављивати јавно објављена аката и конкурсе државних органа и институција уз одређена формална тумачења.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

○ Контакти са државним органима

Удружење ће успостављати контакте са органима локалне самоуправе и државе надлежним за решавање питања од значаја за живот српског становништва у насељима Ливањског поља.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

О фазама реализације појединих задатака, као и њиховом коначном завршетку, Управни одбор ће обавештавати чланство и јавност периодичним извештајима и фотографијама путем интернет странице Удружења и електронском поштом, као и Годишњим извештајем на Скупштини. На исти начин, чланство и јавност ће бити обавештавани о приложницима и прилозима за појединачне активности.

Апелујемо на чланове да се активно укључе у реализацију оних планираних активности према којима имају афинитет или сматрају да могу дати допринос. Ово се може учинити непосредним контактом чланова Управног одбора или особе именоване за координатора.

**УПРАВНИ ОДБОР
УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА
Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**